

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

LİSEYE HOŞ GELDİN

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

LİSEYE HOŞ GELDİN

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

KİTAPLAR

SOSYAL SORUMLULUK

BECERİLER

ARAŞTIR

YETKİN VE ERDEMLİ İNSAN

OKU

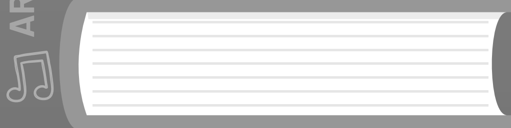
DÜŞÜN

DİNLE

EDEBİYAT

KARŞILAŞTIR

EĞLEN

YAZ

BUL

TASARLA

ZEKÂ

HAYAT BOYU ÖĞRENME

AĞUSTOS 2024

HOŞ GELDİNİZ

HOŞ GELDİNİZ

Sevgili Öğrencilerimiz,

Liseye hoş geldiniz!

Liseye adım atmak, eğitim yolculuğunuzda yeni bir sayfa açtığınız bu dönemde hayatınızdaki yeni hedeflere doğru heyecanla ve emin adımlarla yol almak demektir. Lisede geçireceğiniz dört yıl, yalnızca akademik başarınızı değil aynı zamanda kişisel ve sosyal gelişiminizi de şekillendirecek bir dönem olacaktır. Bu süreçte kendinizi tanıyacak, yeteneklerinizi keşfedecek ve düşüncelerinizin olgunlaştığını göreceksiniz. Kısacası bu dört yıl, sizi hem bireysel hem de toplumsal anlamda güçlü, bilinçli ve erdemli bir insan olmaya hazırlayacaktır.

Sizden en büyük beklentimiz, bu dört yıllık süreci sadece bir üst eğitim kurumu olan üniversiteye gitmek üzere kurgulamanız değil bununla beraber iyi bir evlat, vefalı bir arkadaş, candan bir komşu, bilinçli bir vatandaş; en güzel ifadeyle "yetkin ve erdemli bir insan" olmak için kendinizi geliştirmenizdir.

Liseye başlarken okulunuza, öğretmenlerinize ve çevrenize uyum sağlamanın yanında akademik farkındalığınızı artırmanız da büyük önem taşımaktadır. Bu farkındalık, sadece eğitim hayatınızı değil aynı zamanda gelecekteki meslek hayatınızı da doğru bir şekilde yönlendirmenize yardımcı olacaktır.

Her öğrencinin kendini tanıması ve keşfetmesine imkân tanınarak ilgi, ihtiyaç, kabiliyetleri ölçüsünde esnek ve özgür öğrenme ortamlarının yaygınlaştırıldığı hak ve gelişim temelli bir öğrenme sürecinin inşa edildiği Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’yle ilk kez tanışacaksınız ve "Liseye Hoş Geldin" kitapları aracılığı ile lisede sizleri nelerin beklediği hakkında bilgi sahibi olacaksınız. Liseye Hoş Geldin kitapları; derslerinizin içeriği ve bu derslerde faydalanmanız gereken yöntemler hakkında sizleri bilgilendirirken kitapta yer alan etkinlikler, modelin sunduğu yeniliklere uyum sağlamanızı kolaylaştıracaktır.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun genel amaçlarında da belirtildiği gibi Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk milletinin millî değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; bilgi, beceri ve deneyimler kazanarak dünyamıza, ülkemize ve milletimize katkı sağlayan bireyler olmanızı diliyoruz.

Sizlerin hayata ve yükseköğrenime hazır, yetkin ve erdemli insanlar olarak lise öğreniminizi başarıyla tamamlamanızı temenni ediyoruz.

BU KİTAPTA NELER VAR?

BU KİTAPTA NELER VAR?

Lise yıllarınız başlıyor. Bu dönemde edindiğiniz bilgilerle yaşamınızla ilgili kararlar alıp kendinize bir rota çizeceksiniz. Artık derslerde öğrendiğiniz bilgiler daha detaylı olacak, bu da sizi daha fazla düşünmeye ve araştırmaya sevk edecektir. Lisedeki derslerle ilgili fikir sahibi olabilmeniz adına sizler için "Liseye Hoş Geldin" kitaplarını hazırladık. Her ders farklı öğrenme çıktılarına sahiptir. Bu öğrenme çıktılarını hazırlanan kitaplar vasıtasıyla görerek zihninizde lise dönemine dair bir kurgu oluşturacaksınız.

Ders çalışırken sizlerden istenen şey, bilgileri hemen öğrenmeniz ve unutmamanızdır. Bu durum derse ve dersin içeriğine göre sizleri zaman zaman zorlayabilir. Her dersin kendine özgü öğrenme stratejisi vardır. Önemli olan sizin hangi derse nasıl çalışılacağını bilmenizdir. Sizler için hazırladığımız bu kitaplarda hangi derse nasıl çalışmanız gerektiğiyle ilgili faydalı bilgiler bulacaksınız. Derslere nasıl çalışılacağını kavradığınızda öğrenme sürecini doğru bir şekilde yönetebileceksiniz.

"Liseye Hoş Geldin" kitaplarında sizlere lise müfredatında yer alan derslerle ilgili bir dizi bilgi sunulmaktadır. Öğrenmeye karşı motivasyon sağlamanız için bu bilgilere ihtiyaç duyacaksınız. Derslerin önemini kavradığınızda, konuların birbirleri ile bağlantısını fark ettiğinizde öğrenmeye karşı isteğiniz de artacaktır.

Her öğrenci başarılı olmak ister. Kitaplarda yer alan "Başarı İçin İpuçları" bölümünü inceleyerek istediğiniz hedefe ulaşmak ve başarılı olmak adına neler yapmanız gerektiğinin detaylarını öğrenip bu bilgileri kendi hayatınızda uygulayabilirsiniz.

Okul derslerinde birçok yeni bilgiyle karşılaşıyoruz. Bu yeni bilgilerin kalıcı olması ve detaylandırılması, ders harici birçok kaynaktan yararlanmayı da gerekli kılıyor. Bu kaynakların başında çevrim içi öğrenme platformları geliyor. Ancak çevrim içi kaynaklarda doğru bilgiye ulaşma noktasında birtakım sorunlarla karşılaşılabilmektedir. İşin uzmanı olmayan kişiler tarafından kaleme alınmış yazılar, güncelliğini kaybeden konular, kasıtlı olarak yanlış verilen bilgiler bu sorunların başında yer almaktadır. Bu gibi durumlar tüm çevrim içi kaynakların güvenilirliğini sorgulamamızı gerektirmektedir. Kitaplarda yer alan "Çevrim İçi Öğrenme Platformları" başlığını inceleyerek bu konu hakkında bilgi sahibi olabilirsiniz.

Kitaplarda yer alan bir diğer bölüm "Örnek Etkinlikler"dir. Bu bölümde geçmiş bilgilerinizi ve yorum gücünüzü kullanarak çözebileceğiniz eşleştirme, boşluk doldurma, bulmaca gibi etkinlikler yer almaktadır. Bu etkinlikler sayesinde ilk defa karşılaşacağınız derslere yönelik hazır bulunuşluk düzeyinizle ilgili fikir sahibi olabilirsiniz.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI: EDEBİYAT YOLCULUĞUNA ADIM

Türk dili ve edebiyatı dersi, dilimizin zenginliklerini ve edebiyatımızın büyülü dünyasını keşfetmeniz için sizi eşsiz bir yolculuğa davet ediyor. Bu ders, sadece bir öğrenme süreci değil, aynı zamanda kültürümüze, dilimize ve edebiyatımıza derinlemesine bir keşif yolculuğudur. Ders boyunca edineceğiniz bilgi ve beceriler, sizi sadece dilin ustaları değil, aynı zamanda edebiyatın tutkulu takipçileri ve kültürün duyarlı savunucuları hâline getirecektir.

DERSİN AMAÇLARI

Türk dili ve edebiyatı dersi, Millî Eğitim Temel Kanunu'nda belirtilen Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda hazırlanmıştır. Bu dersin amaçları arasında şunlar yer alır:

I. Dört Dil Becerisi: Okuma, konuşma, dinleme/izleme, yazma becerilerinizi etkin bir şekilde kullanmayı öğreneceksiniz.

II. Söz Varlığı: Okuduğunuz ve dinlediğiniz eserler, eleştirel bir yaklaşımla izlediğiniz filmler sayesinde söz varlığınızı zenginleştirecek; dilin inceliklerini keşfedeceksiniz.

III. Eleştirel Düşünme: Okuduğunuz ve dinlediğiniz metinlere eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşarak sorgulama, yorumlama ve değerlendirme becerilerinizi geliştireceksiniz.

IV. Millî ve Manevi Değerler: Edebiyat eserlerinden millî ve manevi değerler edinerek, bu değerleri içselleştirip yaşantınıza taşıyacaksınız.

V. Okuma Alışkanlığı: Okumayı alışkanlığa dönüştürerek etkin bir okur kimliği edineceksiniz.

VI. İletişim Becerileri: Konuşma ve yazma kurallarına uyarak etkili iletişim kurma yeteneğinizi geliştireceksiniz.

VII. Yazılı ve Sözlü Ürünler: Edebiyat atölyesi çalışmalarında farklı türlerde özgün metinler oluşturarak yazılı ve sözlü ürünler ortaya koymayı alışkanlık hâline getireceksiniz.

VIII. Kültürel ve Sanatsal Duyarlılık: Kültürel, bilimsel ve sanatsal etkinliklere katılarak dinleme/izleme zevki ve alışkanlığı kazanacak, sanatsal değerleri fark edip estetik zevkinizi geliştireceksiniz.

IX. Evrensel Farkındalık: Türk ve dünya edebiyatından seçkin eserler inceleyerek evrensel farkındalığınızı geliştirecek, farklı kültürler arasında ilişki kurarak kültürel duyarlılık kazanacaksınız.

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ, TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN İÇERİĞİ:

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı'nda anlama becerileri (okuma ve dinleme/izleme) **Metin Tahlili**; anlatma becerileri (konuşma ve yazma) **Edebiyat Atölyesi** başlıklarıyla ifade edilmiştir.

Türk dili ve edebiyatının farklı dönemlerini ve disiplinler arası ilişkilerini ele alacak şekilde hazırlanmıştır. Programda, aktif öğrenme yöntemleri (iş birlikli çalışma, tartışma, problem çözme, proje tabanlı öğrenme) kullanılarak öğrencilerin bireysel farklılıkları göz önünde bulundurulmuş hem sonuç hem de süreç temelli bir değerlendirme esas alınmıştır.

Yaygın türler arasından seçilmek kaydıyla tüm sınıf düzeylerinde her dönem iki, öğretim yılı boyunca dört eser okunması ve bir eleştirel film analizi yapılması beklenmektedir.

Türk dili ve edebiyatını keşfetme yolculuğun kutlu olsun.

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

9. Sınıf

- Sözün İnceliği
- Anlam Arayışı
- Anlamın Yapı Taşları
- Dilin Zenginliği

10. Sınıf

- Sözün Ezgisi
- Kelimelerin Ritmi
- Dünden Bugüne
- Nesillerin Mirası

11. Sınıf

- Bir Diyeceğim Var!
- Kültür Yolculuğu
- Yaşamın İzinde
- Hayatın Aynası

12. Sınıf

- Benim Yolculuğum
- Toplumun Ahengi
- Hayatın Dengesi
- Hayalimdeki Yarın

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ 9. SINIF TEMA DAĞILIMI TABLOSU

9. SINIF		
	1	**SÖZÜN İNCELİĞİ** • Edebiyat dünyasına giriş niteliğindeki bu temada; estetik değer, yaratıcılık, hayal gücü, imge, sembol, çağrışım gibi temel kavramlar üzerinden öğrencilere edebiyatın derinliklerini keşfetme fırsatı verilmesi amaçlanmaktadır.
	2	**ANLAM ARAYIŞI** • Bu temada; edebî eserlerde içeriğin anlaşılması ve metnin derinliğinin kavranabilmesi için konu, ana duygu, ana düşünce gibi unsurların bir bütünün parçaları olduğu üzerinde durularak öğrencilerin edebî metinleri analiz etme yeteneklerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.
	3	**ANLAMIN YAPI TAŞLARI** • Bu temada, edebî inceleme ve değerlendirme sürecinin önemli unsurlarından olan metinde yapı konusu üzerinde durulur. Öğrencilerin metinleri olay, kişi, mekân, zaman gibi yapı unsurları bakımından tahlil edebilmeleri amaçlanmaktadır.
	4	**DİLİN ZENGİNLİĞİ** • "Dilin Zenginliği" temasında Türkçenin zengin söz varlığı, kendine özgü dil özellikleri ve anlam oluşturmadaki esnek yapısıyla duygu, düşünce ve bilgiyi ifade edebilme gücünün metinler aracılığıyla keşfedilmesi amaçlanmaktadır.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ 10. SINIF TEMA DAĞILIMI TABLOSU

10. SINIF		
	1	**SÖZÜN EZGİSİ** • Bu temada Türk dili ve edebiyatının sözlü kültür ürünlerinden hareketle dilin zenginliği ve ahengi vurgulanmak istenmektedir. Türk kültürünün farklı yönlerini yansıtan bir yelpaze içerisinde sözün müziğe yaslanan yönünün ortaya çıktığı örneklerle sözlü geleneği keşfetmek, kültürel zenginliği anlamak ve değerlendirmek amaçlanmaktadır.
	2	**KELİMELERİN RİTMİ** • "Kelimelerin Ritmi" temasında ele alınan edebî türlerden ilki şiirdir. Bu türün Türk dili ve edebiyatındaki gelişiminde, şiir anlayışlarındaki estetik değişimin ritim bağlamındaki yansımalarında kelimelerin uyumu, ahenk ögeleri, söz varlığı vb. unsurların etkisinin belirlenmesi önem arz etmektedir. Bu amaçla tema çerçevesinde tahlil edilen edebî metinlerin estetik yönünün ahenk özelinde değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.
	3	**DÜNDEN BUGÜNE** • Bu temada Türk dili ve edebiyatında dünden bugüne meydana gelen değişim ve dönüşümün incelenen edebî metinler aracılığıyla gösterilmesi amaçlanmaktadır.
	4	**NESİLLERİN MİRASI** • Bu temada edebiyatın sosyolojik değişimlere ve bu değişimlerle çağlar boyu kazanılan kültürel birikimin ortaya çıkmasına zemin hazırlaması üzerinde durulmakta ve Türk dili ve edebiyatı tarihinde din, sosyoloji, felsefe, dil ve kültür alanlarında yaşanan değişimlerin edebî anlatımlara yansıması ele alınmaktadır. Öğrencilere nesilden nesile aktarılarak bugüne miras kalan edebî birikimimizle ilgili farkındalık kazandırılması amaçlanmaktadır.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ 11. SINIF TEMA DAĞILIMI TABLOSU

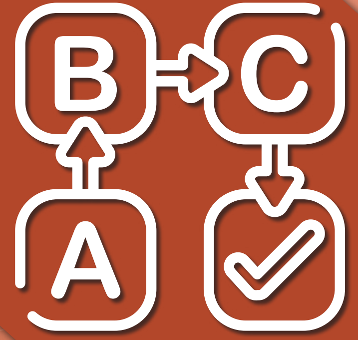
11. SINIF	1	**BİR DİYECEĞİM VAR!** • Bu temada; kendini ifade etmek, görüş belirtmek, söylenmek istenenleri karşı tarafa iletmek için dilin nasıl kullanıldığının fark ettirilmesi amaçlanmaktadır.
	2	**KÜLTÜR YOLCULUĞU** • Bu temada köklü bir geçmişe sahip Türk kültürünün farklı dönemlerde ve geniş bir coğrafyada ortaya konmuş edebiyat ürünleri ele alınmaktadır. Edebî eserlerin dilin kullanımı, zenginleştirilmesi, korunması ve gelecek kuşaklara taşınmasında üstlendiği işlev ile millî kültürün oluşmasına sağladığı katkılar üzerinde durulmaktadır. Dilin millet olma bilinci kazandırmadaki önemi vurgulanmaktadır.
	3	**YAŞAMIN İZİNDE** • Her edebî eser; kendisini oluşturan sanatçının yaşamından, duygu durumundan, dünya görüşünden ve kişilik özelliklerinden izler taşır. “Yaşamın İzinde” temasında edebiyat sanatçısı ile ortaya koyduğu eser arasındaki ilişki üzerinde durulmaktadır. Sanatçı eserini oluştururken duygu, düşünce ve hayal dünyasını şekillendiren unsurlara odaklanmaktadır. Sanatçının dünya görüşü, sanat anlayışı, sosyal etkileşimleri, deneyim ve izlenimlerinin yanı sıra eserini oluşturma motivasyonunu sağlayan etmenler belirlenmekte; sanatsal anlatımlarının kaynağıyla ilgili çıkarımlar yapılmaktadır. Böylece öğrencilere sanatçının yaşamından hareketle edebi eserine yansıyan söz varlığıyla, dil ve anlatım özellikleriyle, üslubu oluşturan unsurlarla ilgili farkındalık kazandırılması amaçlanmaktadır.
	4	**HAYATIN AYNASI** • “Hayatın Aynası” temasında öğrencilerin ele alınan edebî eserlerin içeriği ile kendi hayatlarında karşılaşabilecekleri olay ve durumlar arasında bağlantılar kurabilmeleri ve bunların yardımıyla kendi hayat deneyimlerini yazılı ve sözlü olarak dile getirebilmeleri hedeflenmektedir.

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ 12. SINIF TEMA DAĞILIMI TABLOSU

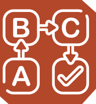
12. SINIF	1	**BENİM YOLCULUĞUM** • Benim Yolculuğum" temasında edebiyatın günlük yaşamla ilişkisi, bireyin duygu ve düşünce dünyasına katkıları üzerinde durulmaktadır. Ele alınan edebî metinler aracılığıyla öğrencilerin kendi kişisel özelliklerini keşfedebilmeleri, kendi dünyalarını yansıtan sözlü veya yazılı metinler üretebilmeleri amaçlanmaktadır.
	2	**TOPLUMUN AHENGİ** • "Toplumun Ahengi" temasında edebî eserlerden hareketle öğrencilerin toplumda huzur ve uyum içinde bir arada yaşayabilmek için kendi temel hak ve özgürlüklerini bilmeleri, karşı tarafın hak ve özgürlüklerine saygılı olmaları, hak ve özgürlüklerin getirdiği sorumlulukların farkına varmaları amaçlanmıştır.
	3	**HAYATIN DENGESİ** • "Hayatın Dengesi" temasında edebiyata ait ilgili metinler üzerinden gerek yurtta gerek dünyada kişi ve toplumların kaliteli bir yaşam sürdürmesi, diğer canlılarla yaşadıkları bu ortak yaşam alanını en iyi biçimde korumak için neler yapılması gerektiği vb. konularda öğrencilerde farkındalık oluşturmak amaçlanmaktadır.
	4	**HAYALİMDEKİ YARIN** • Hayalimdeki Yarın" temasında edebî metinler ve öğretici metinler aracılığıyla öğrencilerin gelecekte seçecekleri mesleklerin hayatlarına nasıl etki edeceğiyle ilgili fikir sahibi olmaları, bunu yaparken ilgi alanları ve yeteneklerinin farkına varmaları amaçlanmaktadır.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİNE NASIL ÇALIŞMALIYIM?

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİNE NASIL ÇALIŞMALIYIM?

NASIL ÇALIŞMALIYIM?

Hayallerle hayatın kesişim noktasından bakıldığında edebiyat hayatın ta kendisidir. Edebiyat, insandır. İnsana dair ne varsa edebiyatın içindedir. “Her edebî eserde hayatın bir parçası görünür. Tıpkı kırık bir aynada insanın çehresinin gözükmesi gibi... Bir mısra, bir beyit, bir atasözü, hatta küçük bir deyişte bile insandan bir parça vardır.” sözleriyle ne güzel ifade eder Mehmet Kaplan. Hayatı, insanı tanımak için âdeta bir kılavuzdur edebiyat. Kahramanlar, mekânlar, olaylar; şiirler, hikâyeler, masallar derken bir de bakarsınız ki edebiyatın engin dünyasında birçok yaşantıyı deneyimlemişsiniz. Bu, sizler için hayata açılan pencerelerin çoğalması demektir.

Türk dilinin inceliklerini keşfetmeniz, dil becerilerinizi etkin kullanmanız, metinlerden hareketle olay ve olgulara eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşmanız ve estetik zevk edinmeniz dersimizin en önemli amaçları arasındadır. Bu gayeye ulaşmak için öğretmenlerinizle, tema ve öğrenme çıktıları ekseninde programın / dersin amaçları, konunun ya da içeriğin özellikleri, materyaller, zaman ile sınıfınızın özelliklerine göre birçok yöntem ve tekniği bir arada kullanacaksınız.

Anlama ve anlatma olmak üzere iki temel beceri üzerine yapılandırılan dersiniz, programın doğasına uygun olarak anlama becerileri (okuma ve dinleme/izleme) **Metin Tahlili**, anlatma becerileri (konuşma ve yazma) **Edebiyat Atölyesi** başlıklarıyla ifade edilmiştir. İçeriğin tematik yaklaşımla düzenlenmiş olması program içerikleri arasında ilişki kurmanıza hizmet etmek içindir. Bu sayede sizler farklı disiplinler arasında bağlantı kurarak bakış açınızı genişletebilir, daha derin bir anlayış geliştirebilirsiniz.

Edebiyat dersine nasıl çalışılması gerektiği ile ilgili alanında uzman, tecrübeli öğretmenlerimizce verilen tavsiyeleri sizin için derledik:

- Önceliklerinizi belirleyiniz. Her öğrenci liseye gelene kadar az çok kendini tanır. Bu size ne yapacağınız konusunda yol gösterir.
- Planlama yapınız. Plan, her zaman düzenli bir hayatın anahtarıdır. Tesadüflere yer vermez, amacınıza daha hızlı ulaşmanızı sağlar.
- Türkiye Yüzyılı Maarif Modelimizin en çok üzerinde durduğu noktalardan biri de okumak, çokça okumaktır. Okumayı sevmeniz, hayattaki can sıkıcı saatleri, güzel ve faydalı zamanlara dönüştürmenizi sağlayacaktır.
- Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı’nın edebiyat alanında edindiğiniz bilgi, beceri ve tutumdan hareketle kendi yeteneklerinizi keşfetmenizin; bunları, diğer derslerde ve günlük hayatta kullanmaya yönelik olduğunu unutmayınız. Dört yıllık eğitim sonunda iyi bir dinleyici, okuyucu, konuşmacı ve yazar kimliğinizi oluşturacaksınız. Bunun için dersinizi dinlerken etkin dinleme yöntemiyle önemli gördüğünüz yerleri not almanız yerinde olacaktır.
- Dersimizin programı ders içi etkinliklerle beraber ders dışında ve günlük hayatın her safhasına yayılan uygulamalarla gelişen aşamalı bir süreçtir. Bu nedenle dersteki etkinliklere katılmanız yanında, dersle ilişkili sınıf dışı etkinlik ve görevlerinizi de yerine getirmeniz önemlidir.
- Derslerinizden önce kısa bir araştırma yaparak dersin konusu ile ilgili ön bilgi edinmek sizlerin dersleri daha kolay anlamanızı sağlayacaktır.
- Mutlaka sevdiğiniz ya da seveceğiniz yazar / şair, eserler olacaktır. Sizler iç dünyanızın yansımalarını eserlerde bulacaksınız. Bunlar, edebiyatın size uzak olmadığını gösterecek. Her edebî metni sizi geliştirecek birer araç olarak düşünerek hareket etmeniz, gerçek hayatla kurmacanın kesiştiği noktaları saptayıp bunlardan ders çıkarmanız farklı bakış açıları edinmenizi sağlayacaktır.
- Dil bilgisi ile ilgili kurallar dinleme/izleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerinizin gelişimine katkı sağladığından sizin için önemli süreçlerdir. Metinlerde geçen dilin kullanım amaçlarına ve dil yapılarıyla nasıl ilişkilendirildiğine dikkat etmeniz yerinde olacaktır.
- Dersiniz ile ilgili soru çözümünden, etkinliklerinizden sonra öz değerlendirme yapınız. Eksiklerinizi tespit ederek tamamlama yoluna gidiniz.
- Dersinizi tekrar ederken ve soru çözerken Bakanlığımızın “OGM Materyal” sitesinden faydalanabilirsiniz. Bu siteden; etkileşimli ders içerikleri, kavram haritaları, soru bankaları, video ders anlatımları, çalışma defterleri, mini denemeler, kazanım kavrama etkinlikleri, yazılıya hazırlanıyorum gibi içerikleri takip edebilirsiniz.

BAŞARI İÇİN İPUÇLARI

BAŞARI İÇİN İPUÇLARI

Hepimiz başarılı olmak isteriz. Liseye yeni başlayan bir öğrenci olarak daha önce başarının tadına varmış olun ya da olmayın okul hayatında yeni bir sayfa açtınız ve bu sayfayı nasıl yazacağınız sizin elinizde. Unutulmamalıdır ki bu konu bazen de kafa karıştırıcı olabilir. Başarılı olmayı istiyor ve hedefliyorsunuz ama bunu nasıl yapacağınızı bilmiyor ve kendinizi kaygılı hissediyor olabilirsiniz. Merak etmeyin, yalnız değilsiniz. Şimdi size başarılı olmak için bazı ipuçları vereceğiz:

- **Etkin dinleme:** Başarılı olmanın altın anahtarına "dinleme" diyebiliriz. Okulda derste anlatılan bilgileri dikkatlice dinlemeniz önemlidir. Derslere aktif katılıp soru sormak, söz alıp düşüncelerinizi paylaşmak dersi daha iyi anlamanıza yardımcı olacaktır. Ayrıca öğrenme derste başladığından dinlediğiniz dersi daha sonra tekrar etmek işinizi kolaylaştıracaktır.

- **Planlı çalışma:** Derslerde başarılı olmak için planlı çalışmak gerekmektedir. Planlı çalışma dediğimizde aklımıza kaçta yatıp kaçta kalktığımızı, hangi saatlerde yemek yiyip ders çalıştığımızı, ne zaman mola vermemiz gerektiğini gösteren katı bir çalışma programı gelmemelidir. Planlı çalışma kişinin kendini iyi tanıması ile başlar. Hangi derslerde daha başarılısınız, hangisinde daha fazla gayret göstermeniz gerekiyor, çalışma stiliniz hangisi (yazarak, okuyarak vb.) gibi sorulara önceki çalışma zamanlarınızı da düşünerek cevaplar bulmaya çalışın. Daha sonra kendinize uygun günlük veya haftalık bir ders çalışma programı düzenleyerek ve programa sadık kalarak her derse çalıştığınızdan emin olun. Bu programın içine ödevleri ve kitap okumayı da eklemeyi ihmal etmeyin.

Birkaç saatlik düzenli çalışma, sabaha kadar süren stresli bir çalışmadan çok daha verimli olacaktır.

- **Düzenli tekrar yapma:** Öğrendiğiniz bilgilerin kalıcılığını artırmak için bilgilerin belirli aralıklarla tekrar edilmesi gerekir. Okulda dinlediğiniz dersleri eve gelip ders çalışmaya başladığınızda mutlaka tekrar etmelisiniz. Buna günlük tekrar diyebiliriz. Bir de o hafta öğrendiğiniz bilgileri hafta sonu ders çalışırken tekrar etmelisiniz. Buna da haftalık tekrar diyebiliriz. Haftalık tekrardan sonra o konularla ilgili sorular çözmek de bilgilerin kalıcılığını artıracaktır.

Tekrar edilmeyen bilgi unutulabilir!

- **Hangi derse nasıl çalışacağını bilmek:** Her dersin kendine özgü konuları varken hepsine aynı biçimde çalışmak başarılı olmanızı zorlaştırabilir. Bazı dersleri yazarak, not alarak çalışabilir bazı dersleri ise daha fazla soru çözerek, pratik yaparak çalışabilirsiniz. Bu konuda öğretmenlerinizden yardım isteyebilirsiniz. Ders çalışırken kaynakları etkin kullanmak da önemlidir. Ders kitapları, internet kaynakları, kütüphaneler gibi birçok alternatif kaynak mevcuttur ve derslerin/konuların içeriğine göre size yardımcı olacak kaynaklar da değişecektir.

- **Hedef belirlemek:** Başarılı olmayı istemekle birlikte bunu ne için istediğimizi de bilmemiz gerekir. Hedef belirlemek uzun bir süreçtir ve henüz 9. sınıfta hayatınızın geri kalanını etkileyecek bir hedef belirmek istememeniz ya da buna karar verememeniz oldukça normal karşılanabilir. Bu nedenle daha kısa vadede gerçekleştirebileceğiniz şeyleri hedeflemek sizin başarıya yönelik motivasyonunuzu artıracaktır. Örneğin sevdiğiniz dersten tam puan almak veya proje ödevinizi bitirmek gibi.

- **Uyku düzeni:** Hepimizin temel biyolojik gereksinimleri vardır ve uyku da bu ihtiyaçların başında gelmektedir. Yapılan araştırmalar uyku düzeni ve başarılı olmak arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu kanıtlamıştır. Yeterli sürede gece uykusu ihtiyacınızı giderdiğinizde bu durum başarınızı da olumlu yönde etkileyecektir. Uyku düzeniniz bozulduğunda (az uyumak, fazla uyumak, gece uykusunda geçirilen sürenizin az oluşu, uyku aralığının devamlı değişmesi gibi durumlar) okula geç kalabilir, sabah ilk birkaç dersi anlamakta zorluk yaşayabilir, verimli ders çalışamayabilirsiniz. Ayrıca beden ve ruh sağlığınız için de uykunuzun yeterli ve düzenli olması gerekir.

BAŞARI İÇİN İPUÇLARI

- **Beslenme düzeni:** Uyku düzeninizin başarınıza etkisi olduğu gibi beslenme düzeninizin de etkisi vardır. Yeterli ve dengeli beslenmeniz, tüm besin gruplarını tüketmeniz, sabahları kahvaltı yapmanız sağlığınız ve başarınız için gereklidir. Bu dönemde farklı beslenme programlarını deneyimlemek isteyebilirsiniz. Uzman desteğine başvurmadan beslenme düzeninizde yapacağınız bu değişiklikler sizin ders başarınızı da olumsuz yönde etkileyecektir.

- **Ders dışı etkinlikler:** Okul başarısında derslerdeki başarının etkisi büyük olsa da tek ölçüt bu değildir. Ders dışı etkinliklerle de ilgilenmeniz sizin çok yönlü gelişiminize katkı sağlayacaktır. Örneğin okuldaki kulüplere katılmak, sporun veya sanatın bir dalı ile ilgilenmek, yürüyüş yapmak, doğada zaman geçirmek gibi etkinlikler ilgilerinizi keşfetmenize yardımcı olacaktır.

- **Arkadaş ilişkileri:** Gününüzün büyük bir kısmında okulda arkadaşlarınızla beraber olacaksınız. Arkadaşlarınızla derslerde, ders aralarında hatta bazen okul çıkışı da zaman geçireceksiniz. Bu nedenle arkadaş seçimi yaparken kendi ilgilerinize yakın ilgilere sahip, benzer hedeflerinizin olduğu, okul ile bağları güçlü arkadaşlar tercih etmeniz kaliteli zaman geçirmeniz için önemlidir. İçinde olduğunuz arkadaş grubu sosyal aktiviteleriniz için önemli olduğu kadar dersleriniz için de önemlidir. Bazen derslerde öğretmenlerinizden daha zor anladığınız konuları arkadaşınızın anlatmasıyla daha kolay öğrenebilirsiniz.

Yukarıda sıralanan başarı ipuçlarından daha da önemli bir ipucu vardır: Kendinize güvenin. Kişinin kendine inanması başarısı için atacağı en büyük adımdır. Kendinize inandığınız, sorumluluklarınızı bildiğiniz sürece yaşayacağınız başarısızlıklar da sizin gelecek başarılarınız için öğretici birer deneyim olacaktır.

ÇEVRİM İÇİ ÖĞRENME PLATFORMLARI

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TARAFINDAN SAĞLANAN DİJİTAL PLATFORMLAR

Öğrenmelerinizi okulda tamamladıktan sonra, kendi öğrenme amacınızı belirleyerek planlı tekrarlar yapmak, sizi aktif bir öğrenen yapar. Dijital dünyayı okul dışında sadece eğlence amaçlı kullanmanın ötesine geçerek öğrenme deneyimlerinizi artıracak fırsatlar oluşturabilirsiniz. Bu da, hem kendi kendinize öğrenme sorumluluğunuzun gelişmesine yardımcı olurken hem de yüzyılımızın en önemli becerilerinden biri olan hayat boyu öğrenmenin altın anahtarını elinize verir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, gelecekte yeni durumlara uyum sağlayan, teknolojinin üreticisi ve yöneticisi olan, dijital yetkinliğe ve hayat boyu öğrenme kültürüne sahip bireyler yetiştirmeyi hedefler. Bu kapsamda OGM Materyal, EBA, uzaktan eğitim ve sertifika programları, ÖDS, DİYALEKT gibi Millî Eğitim Bakanlığı tarafından sunulan platformlar ile öğrenmelerinizi çeşitlendirebilir ve zenginleştirebilirsiniz.

Bu platformlardan lise öğreniminiz süresince farklı şekillerde faydalanabilirsiniz:

- Öğrendiklerinizi pekiştirebilir,
- Eksik öğrenmelerinizi tamamlayabilir,
- Sınavlara hazırlanabilir,
- Farklı kaynaklara erişim sağlayabilir,
- Yabancı dil öğreniminizi ilerletebilir,
- Kendi öğrenme hızınızda öğrenebilir,
- Kendi öğrenme sorumluluğunuzu geliştirebilirsiniz.

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından lise kademesindeki tüm sınıf düzeylerindeki (hazırlık, 9, 10, 11 ve 12. sınıflar) öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarına yönelik hazırlanan platformlar ve bu platformların içerikleri ile ilgili detaylar aşağıda listelenmiştir.

A) MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI DİJİTAL PLATFORMLARI

1. OGM MATERYAL

Etkileşimli ders kitaplarına, çalışma defterlerine, videolu konu anlatımlarına ve konu özetlerine kayıt gerektirmeden erişim imkânı sunan bir sitedir. Ayrıca OGM materyal sitesinde lise öğrenmelerinizi zenginleştirmenizi, yazılılarınıza ve üniversite sınavlarınıza hazırlanmanızı sağlayacak soru bankaları, soru çözüm videoları, pekiştirme testleri, konu anlatımları ve özetleri yer almaktadır. Site, kolay ara yüzü ile lise kademesindeki her sınıf düzeyine, her derse, her üniteye uygun ücretsiz çok sayıda yardımcı kaynağa erişim sağlamaktadır. (ogmmateryal.eba.gov.tr)

2. EBA

Sınıf seviyeleri ve farklı öğrenme stillerine uygun e-içeriklerden (ders kitapları, videolu ders anlatımları, interaktif oyunlar) faydalanabileceğiniz bir sitedir. Kendinize ait sayfanızda performansınızı görüntüleyebilir, pekiştirmeniz gereken konu veya ünite ile ilgili bilgi edinebilirsiniz. Çalışmalarınızı öğretmen veya arkadaşlarınızla paylaşabilir, geri dönütleri takip edebilirsiniz. Sitedeki kaynakları bilgisayarınıza indirebilir veya çıktı alabilirsiniz. (eba.gov.tr)

3. ÖDS

Konu pekiştirmek için gerekli kaynağa (ders kitapları, çoktan seçmeli soru, ders anlatım videoları, soru çözüm videoları) erişim imkânı sunan bir sitedir. Okul dersleri ve sınava hazırlık modüllerinden lise öğreniminiz boyunca faydalanarak düzenli ders çalışma ve sınavlarda başarının anahtarı olan konu tekrarı alışkanlıklarınızı geliştirebilirsiniz. (ods.eba.gov.tr)

4. DİYALEKT

Yabancı dil seviyenize uygun sesli kitaplar, şarkılar dinleyebilir; çizgi filmler, belgeseller ve animasyonlar izleyebilirsiniz. Sitede geçireceğiniz zamanın sıklığına bağlı olarak yabancı dil öğrenme hızınızı artırabilirsiniz. Performansınızı takip ederek ilerleme düzeyinize uygun içeriklerle yabancı dil öğreniminizi etkili ve eğlenceli hâle getirebilirsiniz. (diyalekt.eba.gov.tr)

5. E-YAYGIN

Hızla ilerleyen teknoloji dünyasına ve okul dışı faaliyetleriniz (kurs, seminer vb.) ile uyum sağlamaya şimdiden başlayabilirsiniz. Kurslardan faydalanarak hem kendiniz hem de kendi yapabileceklerinizle ilgili deneyimler yaşayarak lisenin ileri kademelerinde kendinize en uygun mesleği seçme fırsatı yakalayabilirsiniz. Siteyi ziyaret ettiğinizde yabancı dil, bilgisayar, muhasebe, cilt bakımı, modelistlik, turizm ve otelcilik, resim, müzik, yüzme, aşçılık, din eğitimi, el sanatları teknolojisi ve daha birçok sertifikalı eğitim imkânına başvuru yapabilirsiniz. (e-yaygin.meb.gov.tr)

eba.gov.tr adresinde sağ üst köşede yer alan “Hızlı Erişim” sekmesini kullanılarak da “OGM Materyal” sitesine erişim sağlanabilmektedir.

OGM Materyal sitesinde bulunan kaynakları indirebilir veya bu kaynakların çıktısını alabilirsiniz.

B) MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MOBİL UYGULAMALARI

Zaman ve yer fark etmeden OGM Materyal yardımcı kaynaklarına erişim sağlanabileceğini biliyor musunuz? Android ve İOS uyumlu ücretsiz mobil uygulamalarımız OGM Materyal sitesinin sol üst köşesinden veya uygulama mağazalarından indirilebilir.

1. DERSLER CEPTE

9-10-11 ve 12. sınıf Türk dili ve edebiyatı, tarih, coğrafya, felsefe, matematik, fizik, kimya, biyoloji ve İngilizce derslerinin tüm ünite, konu ve kazanımlarını kapsayan ders özetlerine, ders anlatım videolarına ve soru bankalarına erişebilirsiniz.

2. DÖRT DÖRTLÜK KONU PEKİŞTİRME TESTLERİ

9-10-11 ve 12. sınıf Türk dili ve edebiyatı, tarih, coğrafya, felsefe, matematik, fizik, kimya, biyoloji ve İngilizce derslerinin tüm ünite, konu ve kazanımlarını kapsayan ders özetlerine, ders anlatım videolarına ve soru bankalarına erişebilirsiniz.

3. 3 ADIM SORU BANKASI

3 Adım TYT-AYT-YDT Soru Bankaları içinde yer alan tüm sorulara ve soruların videolu çözümlerine erişim sağlayabilirsiniz.

4. OGM MATERYAL SORU BANKASI

9-10-11 ve 12. sınıf Türk dili ve edebiyatı, tarih, coğrafya, felsefe, matematik, fizik, kimya, biyoloji ve İngilizce derslerinin tüm ünite, konu ve kazanımlarını kapsayan soru bankası ve videolu çözümlerine erişebilirsiniz.

C) ÇEVRİM İÇİ KURSLAR

1. BTK AKADEMİ

BTK Akademi, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun hazırladığı bilgi ve teknoloji konusunda kendini geliştirmek isteyen tüm vatandaşlarımızın faydalanabileceği bir platformdur. Akademinin içerisinde çevrim içi eğitimlerin yanı sıra yüzyılın teknolojilerine göre geliştirilmiş sınıf içi eğitimler de bulunmaktadır. Programa e-devlet şifresi ile giriş yapılması gerekmektedir. (btkakademi.gov.tr)

2. HEMBA

Millî Eğitim Bakanlığınca hizmete sunulan Halk Eğitim Merkezleri Bilişim Ağı (HEMBA), kurs merkezlerine gitmeye gerek kalmadan uzaktan eğitim aracılığı ile kişisel veya mesleki gelişiminize katkıda bulunabilecek kurslara kaydolabilir ve tamamladıktan sonra sertifika almaya hak kazanabilirsiniz. Sisteme e-devlet şifresi ile giriş sağlanabilir. (hemba.gov.tr)

3. BİLGEİŞ

Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) tarafından hazırlanan platformdan, bilgi ve iletişim teknolojileri ile ilgili mesleki ve kişisel gelişimlerine çevrim içi dersler/kurslar vasıtasıyla katkı sağlamak isteyen tüm vatandaşlar ücretsiz faydalanabilir. Sisteme giriş için kayıt olmak gereklidir. (bilgeis.net)

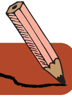
4. EDX

İş arayanlar, profesyoneller, öğrenciler, öğretmenler, evde eğitim görenler, yüksekokul ya da üniversite için hazırlık yapanlar, yeteneklerini geliştirmek isteyen herkes için çevrim içi açık dersler sunan bir platformdur. Sisteme ücretsiz kaydınız tamamladıktan sonra giriş yapabilirsiniz. (edx.org)

ÖRNEK ETKİNLİKLER

DOĞRU KELİMELERİ SEÇELİM

İlim ilim bilmektir.
İlim kendin bilmektir.
Sen kendini bilmezsin,
Bu nice okumaktır.

Yunus Emre
(1238- 1328)

Yukarıdaki dörtlükle ilgili cümlelerdeki boşlukları kutu içinde verilen uygun sözcüklerle doldurunuz.

yedili	evrensel	aaab	didaktik
ulusal	epik	sekizli	aaba

1. Hece ölçüsünün .... kalıbıyla yazılmıştır.
2. Uyak düzeni .... şeklindedir.
3. Şair dörtlükte .... bir mesaj vermektedir.
4. Konusuna göre .... şiir özelliği göstermektedir.

EŞLEŞTİRMEYLE BAŞLAYALIM

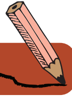
Birinci sütundaki ifadelerle ikinci sütundaki kavramları eşleştiriniz.

1. Edebiyat türlerinden biriyle kaleme alınmış, sanat değeri taşıyan eserlerde kullanılan dil, yazın dili. ☐
2. Bir dildeki sözlerin bütünü, söz hazinesi, söz dağarcığı. ☐
3. Asıl, hakikat, var olan şeylerin tümü. ☐
4. Olmadığı hâlde varmış gibi tasarlanmış. ☐
5. Alt anlam. ☐
6. İlginin sürmesini sağlayan. ☐
7. Bir nesneyi, o nesne karşımızda olmaksızın tasarlama yetisi. ☐
8. Düş, hayal, imaj. ☐
9. Duyularla ifade edilemeyen bir şeyi belirten nesne veya işaret. ☐
10. Konuşma dili. ☐

- A Günlük dil
- B Özgün ifade
- C Hayal gücü
- Ç Edebî dil
- D Gerçeklik
- E Kurmaca
- F Öznel ve nesnel ifade
- G Örtük anlam
- I İmge
- İ Sürükleyici
- J Söz varlığı
- K Sembol

ÖRNEK ETKİNLİKLER

HAYDİ KARŞILAŞTIRALIM!

Aşağıdaki cümlelerde yer alan açıklamaların örnek metinlerden hangisine ait olduğunu kutucuk içine ilgili metnin numarasını yazarak belirtiniz.

1. METİN

Kardır yağan üstümüze geceden,
Yağmurlu, karanlık bir düşünceden,
Ormanın uğultusuyla birlikte
Ve dörtnala dümdüz bir mavilikte
Kar yağıyor üstümüze, inceden.

Sesin nerde kaldı, her günkü sesin,
Unutulmuş güzel şarkılar için
Bu kar gecesinde uzaktan, yoldan,
Rüzgâr gibi tâ eski Anadolu'dan
Sesin nerde kaldı? Kar içindesin!
...

2. METİN

Kar, bulutlardaki su buharının çok soğuk hava ile karşılaşarak çok ince buz parçalarına dönüşmesiyle oluşur. Kar taneleri gerçekte buz kristali kümeleridir. Bazı durumlarda, havadaki su buharı doğrudan minik buz kristalleri halinde yoğunlaşıp altıgen prizma görünümü alarak kar tanelerini oluşturur. Fakat bu kristaller havadaki daha soğuk su damlacıklarını kendilerine çekebilir. Tek tek oluşan kristaller köşelerinden dallanmış filizler görünümünde daha karmaşık şekillerde başka kar tanelerine dönüşür. Her bir kar tanesi diğerlerinden farklı şekle sahiptir, yani hiçbiri birbirine benzemez.

1. Bilgi verme amacı taşımaktadır. ☐
2. Estetik bir zevk uyandırma gayesi gütmektedir. ☐
3. Gerçeklik değiştirilerek sunulmuştur. ☐
4. Her okuyan metinden aynı anlamı çıkarır. ☐
5. Nesnel bir anlatım vardır. ☐
6. Öznel bir bakış açısı söz konusudur. ☐
7. İmgelerden faydalanılmıştır. ☐
8. Sözcükler gerçek anlamlarında kullanılmıştır. ☐

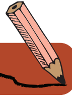

KELİME AVI

Hikâyenin yapı unsurları ile ilgili verilen kelimeleri aşağıdaki tablodan bulunuz.

O	V	A	T	E	B	E	S	B	P	B	O	T
A	L	R	I	L	A	B	N	A	L	L	L	R
M	E	K	A	N	K	R	E	K	A	N	A	E
S	A	I	Y	F	E	M	U	I	N	D	Y	E
M	S	K	A	L	N	N	E	Ş	T	S	Ö	S
B	R	E	İ	U	R	A	K	A	E	O	R	E
G	R	Ş	E	N	K	M	E	Ç	N	K	G	A
R	İ	U	S	E	E	A	L	I	N	Ü	Ü	R
K	R	H	Z	A	M	A	N	S	A	N	S	T
A	N	L	A	T	I	C	I	I	C	I	Ü	Ü

BAKIŞ AÇISI	KİŞİLER
OLAY ÖRGÜSÜ	ZAMAN
ANLATICI	MEKÂN

DÜŞÜNELİM / PAYLAŞALIM

Görselde verilmek istenen mesajla ilgili düşüncelerinizi bir paragraf hâlinde açıklayınız.

....

....

....

....

....

....

....

GÖRSELE BAKIP YAZIYI YORUMLAYALIM

Görselden yola çıkarak yazıda verilmek istenen mesajla ilgili düşüncelerinizi birkaç cümle ile açıklayınız.

....

....

....

....

....

....

....

MİRAS KEÇE

Biz insanlar, şu etrafımızdaki cansız şeyler için ne biliyoruz? Yatak odalarımızın bir tarafında yahut başucumuzda duran şu komodin, içinde yattığımız şu karyola, üzerinde yemek yediğimiz masalar, duvardaki bir çerçeve, hulâsa evimizi teşkil eden bütün bu şeyler hakkındaki bilgilerimizin derecesi nedir? Galiba koca bir sıfır!

Geçen sene ailemize bir taraftan küçük bir miras hissesi düştü.

Çini bir soba ile dört boru, iki kanat perde, ayaklı bir gaz lâmbası, beş-altı tencere, boş bir sandık... Yani davalı bir mirasta karşı tarafın gönderebileceği bazı şeyler... Affedersiniz; birçok defalar yaptığım gibi, yine unutuyorum, bir de küçük bir keçe parçası...

Evdekiler, âdet veçhiyle, bütün bunları didik didik ettikten sonra,

— Doğrusu, paşanın karısı tam ümit ettiğimiz gibi çıktı; dediler.

Ayol bunları eskici bile kabul etmez.

Hakları vardı. Çini soba, mirasına konduğumuz paşanın 310'da evlendiği zaman aldığı soba idi. Sandık da hanımın ilk çeyizlerini sakladığı sandık. Perdeler lime lime olmuştu. Yalnız birisinin kornişi duruyordu. Birisinin de uç tarafındaki işlemeler henüz çürümemişti. Tencereler kalaysızdı!... Ya şu keçe parçası...

Halam:

— Vallahi utansınlar; dedi, bu keçe parçası da gönderilir mi kardeş?

Annem:

— Deli olmuşlar; dedi, hiç olmazsa paşanın Yemen dönüşü getirdiği cânım Hicaz işlerinden bir tanecik kor insan.

Halam:

— Kuzum Hanife, dedi; Allah aşkına şu keçe parçasını uşakla yollayıp bahçe duvarlarından içeriye attır.

Ve sonra, iç kapının hemen önünde odaya atılıvermiş olan keçe parçasına terliklerinin ucuyla şöyle bir dokundu:

— Ö, dedi. Keçe değil, pislik yuvası.

Ertesi gün, bizim küçük mirası çöpçü bile kabul etmedi. “Arabayı abur cuburla dolduramam hanımefendi!” dedi. Yalnız, Aşçı Mehmet başka bir şey yaptı. Keçeyi beş-altı su yıkadı. Tele astı; kuruttu:

— Hanımefendiciğim, dedi; isterseniz yemek kapısının altına seriverelim. Kuru tahtayı da kapatmış oluruz!

Keçe bir müddet orada kaldı. Belki beş-altı ay... Hizmetçi kız, haftada iki defa çınar ağacının altına asıyor; elinde bir değnek, bir taraftan var kuvvetiyle dövüyor, bir taraftan da,

— İllâllah bu keçeden, diyordu; evin bütün tozlarını yer yutar!

Sonra bir gün, mutfakta çamaşırcının küçük iskemlesi üzerinde gördüm. Orada dört kat edilip bırakılmıştı. Kış gelince bir-iki ay kümesin üstüne örtüldü. Birkaç hafta bahçede sürünüp kaldı.

Birgün sokak kapısının önünde, baktım, paspas vazifesini görüyor.

Nihayet geçen hafta annem, şöyle dedi:

Bu ufak tefeklerden bıktım, usandım çocuklar!

Annemin ufak tefek dediği şeyler paşanın mirasından çini soba ile borular, ayaklı gaz lâmbası, bir kısım Fransızca mecmua, eski bir dolap, birkaç da tencere idi.

— Küçük odaya bunlardan girilmiyor doğrusu... Satmaktan başka hiç çare yok!

Eskici iki Yahudi ile anlaşamadık. Ertesi gün getirdiğim biri de topuna birden üç buçuk lira verince, annem:

— Dilenciye veririm de bu heriflere yine satmam! dedi. Adamı da kapı dışarı etti. Sadece eskiler tüccarını kapıya doğru uğurluyordum ki birdenbire durdu:

— Beyim, dedi. Bunu satmıyor musunuz?

— Hangisini?

— Şu keçeyi canım!

Annem:

— Allah Allah, dedi; adam çıldırmış galiba! Ayol kaç para verirsin ona sen!

— Dört lira vereyim hanım!

— A..a..a... sen sahiden aklını oynatmışsın ayol. Cânım çini soba ile sedirlere on lirayı çok gör de pis keçeye dört lira?...

Halam merdivenlerden acele acele indi; zannedersem annemin koluna bir de çimdik atmış olacak ki, ikisi birden yan odaya daldılar.

Ben de kapı ile sofa arasında kulaklarımı onlara verdim.

Halam:

— Aman Hanifeciğim; bu işte bir şey olacak, diyordu. Adam ya hiçbir şeyden anlamıyor yahut bu keçe bir şey!...

Ben:

— Canım, dedim; uzatmayın Allah aşkına... Böyle eskiciler vardır. Bir eve girdiler mi en umulmayacak şeye para verirler. Ama blöftür ha, alaydır; verin bakalım alıyor mu?...

Bununla beraber üçümüz, daha doğrusu, ben, annem, halam, hizmetçi kız, aşçı miras keçenin üzerine birdenbire eğilmiştik. Ayaklarımızın altında, günlerce paspas vazifesi gören keçe bana gerinip uyanıyor gibi geldi. Âdeta şahrem şahrem dökülen kenarları, binlerce ayak gibi kımıldıyor; ayaklarımızla yara içinde kalan göğsü tuhaf bir şifa merhemiyle iyileşmiş kadar teneffüs

ediyor; ötesinde berisinde, bir-iki çiçek kırıntısı tarhları yeni yapılmış bir bahçede sanki gözlerini açıyordu. Sanki, bir-iki dakika daha geçerse, birdenbire aramızda ayaklanacak; parmaklarımızın arasında bir fırsatını bulduğu dakika, cins bir at gibi süratle uzaklaşıp gidecekti. Fakat annem uzatmadı:

— Bana bak, dedi. Bizim alayla düzenle işimiz yok hepsine on lira ver; al git!

Adam, diğer eşyalarının bulunduğu odaya girmeden keçeyi derleyip topladı; koltuğuna aldı:

— Hanımcığım, dedi. Şimdi bir araba getirip ötekileri de alırım!

Miras keçenin müşterisini ancak bir hafta sonra görebildik. Daha kapıdan girer girmez

— Sormayınız, dedi; daha iki dakika duracak olsaydım, sizin keçeden tam iki yüz lira kazanıyordum.

Bir dakika durdu:

— Müzeden aldılar; dedi. Benim yirmi beş liraya sattığım adam tam yüz yetmiş beş lira kazandı.

Halam koltuğa yığıldı. Annem biraz kolonya ister gibi oldu. Ben de soğuk su ile yüzümü bir iyice yıkadım!

Halamdan aşçıya kadar, gece gündüz, üç gün bizim keçe konuşuldu. İçimizde hiçbirimiz inanmıyor; halam:

— Gözlerimle görmeliyim; diyordu. Bizim keçe... Paşanın mirası... iki yüz lira... Vallahi yalan!...

Bu muhaverenin ertesi günü, halamla annem önde, ben arkada, hizmetçi kızla aşçı daha geride, Topkapı Sarayı'nın yeni açılan eski işlemeler ve halılar müzesinden içeri girdik.

Her nedense, hepimizde tuhaf bir titreme vardı. Hizmetçi kız aşçıya sokuluyor; çınar ağacının altında, miras keçeyi değnekle saatler saati dövdüğü, suya vurduğu, ıslattığı, tekrar kuruttuğu, tekrar dövdüğü günleri düşünüyordu. Halam, birdenbire durdu:

— Çocuklar, dedi. İşte, işte...

Hakikaten bizim keçeydi. Bir sedirin üzerinde duruyordu. Tek başınaydı. Yukarıdan, açık bir pencereden, yüzüne hafif bir güneş ışığı vurmuştu. Âdeta, bacak bacak üstüne atmıştı; gururlu bir hâli vardı.

Hepimiz bir adım geri çekildik. Zaten kalın bir kordon bizi birbirimizden ayırıyor; aramıza âdeta denizler, okyanuslar, servetler ve asırlar koyuyordu. Ben biraz eğildim ve keçe hazretlerinin hemen üzerine bırakılmış olan levhayı okumaya çalıştım:

DOKUZUNCU ASIR MAMULÂTINDAN

(HİCRÎ 1090)

Anadolu Selçukîleri Zamanına Ait

BANA GÖRE MİRAS KEÇE

Okuduğunuz Miras Keçe hikâyesiyle ilgili size yöneltilen aşağıdaki soruları **“Biraz”**, **“Tamamen”** veya **“Çok”** kutucuklarından birini işaretleyerek cevaplandırınız.

		Biraz	Tamamen	Çok
1	Hikâyenin konusu ilgi çekiciydi.	☐	☐	☐
2	Hikâyede merak uyandıran unsurlar vardı.	☐	☐	☐
3	Karakterler gerçekçi ve inandırıcıydı.	☐	☐	☐
4	Hikâyenin olay örgüsü akıcıydı.	☐	☐	☐
5	Hikâyede olaylarla mesajlar tutarlıydı.	☐	☐	☐
6	Olay örgüsü güzel kurgulanmıştı.	☐	☐	☐
7	Yazarın dili ve üslubu hikâyeye uygundu.	☐	☐	☐
8	Hikâyeyi zorlanmadan okuyabildim.	☐	☐	☐
9	Hikâyede deyim ve atasözlerinden yararlanılmıştı.	☐	☐	☐
10	Hikâyeden keyif aldım.	☐	☐	☐

DOĞRU ÇIKIŞA ULAŞALIM

Yazarın düşüncelerini, düşünce takip şablonundan takip ederek doğru çıkışa ulaşınız.

Miras kalan eşyalar içinde en önemlisi bir keçe parçasıydı.

Y → O keçe parçasını çöpçüler bile almadı.

- Y → Aslında çini soba keçeden değerliydi.
  - Y → 1. Ç
  - D → 2. Ç
- D → Diğer eşyaları da çöpçüler istememişti.
  - Y → 3. Ç
  - D → 4. Ç

D → Eskici keçe için diğer eşyaların hepsinden fazla para verdi.

- Y → Eskici diğer eşyaları almak için daha sonra araba göndereceğini söyledi.
  - Y → 5. Ç
  - D → 6. Ç
- D → Keçe çok değerli olduğu için müzede sergilendi.
  - Y → 7. Ç
  - D → 8. Ç

CENK ŞARKISI

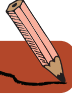
Yurdunu Allâh'a bırak, çık yola:
"Cenge!" deyip çek ki vatan kurtula.
Böyle müyesser mi gazâ her kula?
Haydi levend asker, uğurlar ola.

Ey sürüden arkaya kalmış yiğit!
Arkadaşın gitti, yetiş sen de git.
Bak ne diyor, cedd-i şehîdin, işit:
"Durma git evlâdım, uğurlar ola."
...
Eş hele bir dağları örten karı:
Ot değil onlar, dedenin saçları!
Dinle: Şehid sesleridir rüzgârı!
Durma levend asker, uğurlar ola.
...

17 Ekim 1912
Mehmet Akif ERSOY

ÖRNEK ETKİNLİKLER

DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Bu etkinlik, şiirin detaylı bir değerlendirmesini yapmanıza yardımcı olabilir. Her bir ifadenin "Doğru" veya "Yanlış" olduğunu belirleyerek şiirin içeriği ve etkisi hakkında daha derin bir anlayış geliştirebilirsiniz.

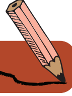
1. Şiir, Mehmet Akif Ersoy'un millî duygularını ve vatana olan sevgisini ifade eder. D Y
2. Şiir, halkın bağımsızlık mücadelesi ve ülkenin geleceği hakkındaki kaygıları ifade eder. D Y
3. Şiirin teması, vatan sevgisi ve millî birliktir. D Y
4. Şiirin konusu, aşk ve romantizm üzerine odaklanmıştır. D Y
5. Şiirin etkisini artırmak için şair güçlü bir anlatım dili kullanır. D Y
6. Şiirin dili, tamamen modern ve günlük konuşma diline yakındır. D Y
7. Şiirin dili ve üslubu akıcıdır, ancak bazı yerlerde klasik şiir dilinin zorlayıcı etkileri görülebilir. D Y
8. Şiirin konusu ve teması çelişkilidir. D Y
9. Şiirin dili ve üslubu tamamen anlaşılabilir ve şiir hiçbir zorluk yaşanmadan okunabilir. D Y
10. Şiirin dili ve üslubu, konuya ve temaya uygundur. D Y
11. Şair, şiirde güçlü ve etkileyici görüntüler oluşturarak canlı bir anlatım sunar. D Y
12. Şairin oluşturduğu görüntüler soyuttur ve etkileyici değildir. D Y
13. Şair, şiir aracılığıyla güçlü bir millî duygu uyandırır ve bu duygular şiirin genel mesajına katkıda bulunur. D Y
14. Şairin uyandırdığı duygular, şiirin genel mesajına katkıda bulunmaz ve kişisel duygulardır. D Y
15. Şiirde, vatan sevgisi ve bağımsızlık gibi güçlü imgeler ve duygular ön plandadır. D Y
16. Şiirdeki imgeler genellikle ekonomik gücün etkisini çağrıştırır. D Y
17. Bu şiir, millî duyguları güçlü bir şekilde ifade ettiği için genel olarak etkileyicidir. D Y
18. Şiir, kişisel duygulara hitap ettiği için insanda bencilce duygular uyandırır. D Y
19. Şiirle ilgili değişiklik yapmak yerine, mevcut hâliyle millî duyguların vurgulanması daha uygundur. D Y
20. Şiirin dilini günümüzde kullanılan kelimelerle değiştirmek şiirin etkisini artırır. D Y

MEHMET AKİF ERSOY'UN HAYATI VE EDEBÎ KİŞİLİĞİ

Mehmet Akif Ersoy, 1873 yılında İstanbul'da doğmuş ve 1936 yılında İstanbul'da vefat etmiştir. Türk edebiyatının önemli şahsiyetlerinden biri olan Ersoy, aynı zamanda İstiklal Marşı'nın yazarıdır. İşte onun hayatına dair bazı önemli noktalar:

- Eğitimi: Mehmet Akif, ilk eğitimini Fatih Merkez Rüştiyesinde aldıktan sonra, Mülkiye İdadisine devam eder. Daha sonra Halkalı Baytar Mektebini bitirir ve veteriner olarak görev yapar.
- Erken Yaşamı: Babası Tahir Efendi, Arnavut kökenli bir müderristir ve annesi Emine Şerif Hanım ise Buharalıdır. Bu ortam, onun dinî ve kültürel eğitiminin şekillenmesinde büyük rol oynar.
- Şiirleri: Mehmet Akif Ersoy, şiirlerinde genellikle toplumsal sorunları, ahlaki değerleri ve İslamî öğretileri işledi. Safahat adlı eseri, yedi kitaptan oluşur ve onun en önemli eserlerindendir.
- İstiklal Marşı: Kurtuluş Savaşı sırasında millî bir marş yazılması kararı alındığında, Mehmet Akif Ersoy'un kaleme aldığı İstiklal Marşı, 12 Mart 1921 tarihinde TBMM tarafından miilî marşımız olarak kabul edilmiştir.
- Veterinerlik: Mehmet Akif Ersoy, veteriner hekim olarak çalışmış ve Anadolu'da birçok yere seyahat ederek hayvan hastalıkları ile ilgili çalışmalar yapmıştır.
- Öğretim Görevliliği: Darülfünunda (İstanbul Üniversitesi) edebiyat dersleri vermiştir. Ayrıca, Baytar Mektebinde (Veteriner Okulu) öğretmenlik yapmıştır.
- Siyasi Faaliyetleri: Mehmet Akif Ersoy, İstanbu'un işgalinden sonra Ankara'ya geçerek Millî Mücadele'ye destek vermiştir. Bu dönemde, Sebilürreşad dergisi aracılığıyla halka moral ve destek mesajları vermiştir.
- Sosyal Faaliyetler: İslam coğrafyasının birlik ve beraberliği için çalışmış ve Müslüman toplumların kalkınması adına projeler geliştirmiştir.
- Son Yılları: Mehmet Akif, 1926 yılında Mısır'a gitmiş ve burada yaklaşık on yıl kalmıştır. Kahire'de El-Ezher Üniversitesinde Türk dili ve edebiyatı dersleri vermiştir.1936 yılında İstanbul'a döndükten kısa bir süre sonra, 27 Aralık'ta vefat etmiştir. Kabri, Edirnekapı Mezarlığı'ndadır.

BOŞLUKLARI DOLDURALIM

Aşağıdaki boşlukları, Mehmet Akif Ersoy'un hayatı ve edebî kişiliği ile ilgili doğru bilgilerle doldurunuz.

1. Mehmet Akif Ersoy, 1873 yılında .... şehrinde doğdu.
2. İlk eğitimini .... Rüştiyesinde aldıktan sonra, Mülkiye İdadisine devam etti.
3. Yükseköğrenimini Halkalı Baytar Mektebinde tamamladı ve .... olarak görev yaptı.
4. Mehmet Akif, şiirlerinde genellikle toplumsal sorunları ve .... değerleri işlemiştir.
5. .... adlı eseri, yedi kitaptan oluşur ve onun en önemli eserlerindendir.
6. Mehmet Akif Ersoy, ... adlı eserini kahraman ordumuza armağan etmiştir.
7. Mehmet Akif, 1926 yılında .... şehrine giderek burada yaklaşık on yıl kaldı.
8. Kahire'de .... Üniversitesinde Türk dili ve edebiyatı dersleri vermiştir.
9. 27 Aralık .... yılında İstanbul'da vefat etmiştir.
10. Mehmet Akif'in kabri, ... Mezarlığı'ndadır.
11. Mehmet Akif Ersoy, Türk edebiyatının önemli isimlerindendir, özellikle .... türünde yazdığı şiirlerle tanınır.
12. .... Mehmet Akif Ersoy'un yazmış olduğu millî marşımızdır.
13. Şiirlerinde genellikle .... ve ahlaki değerleri işler.
14. Mehmet Akif Ersoy, ... adlı eseriyle toplumun çeşitli kesimlerine dair gözlemlerini aktarmıştır.
15. Edebî eserlerinde .... ve toplumsal konulara geniş yer verir.
16. Mehmet Akif, aynı zamanda bir .... olarak da görev yapmış ve bu meslekten gelen gözlemlerini eserlerine yansıtmıştır.
17. Onun şiirlerinde göze çarpan önemli özelliklerden biri de .... ve içten bir dil kullanmasıdır.
18. Mehmet Akif, Batı'nın bilim ve teknik alanındaki ilerlemelerine hayranlık duymuş ancak .... ve ahlak alanında Doğu'nun değerlerini savunmuştur.
19. .... dergisinde yazdığı yazılarla millî mücadeleye destek vermiştir.
20. Mehmet Akif, eserlerinde sıkça .... ve üslup oyunları kullanarak okuru düşünmeye sevk eder.

CEVAP ANAHTARI

CEVAP ANAHTARI

DOĞRU KELİMELERİ SEÇELİM

1. Hece ölçüsünün **yedili** kalıbıyla yazılmıştır.
2. Uyak düzeni **aaba** şeklindedir.
3. Şair dörtlükte **evrensel** bir mesaj vermektedir.
4. Konusuna göre **didaktik** şiir özelliği göstermektedir.

EŞLEŞTİRMEYLE BAŞLAYALIM

1. Ç 2. J 3. D 4. E 5. G 6. İ 7. C 8. I 9. K 10. A

HAYDİ KARŞILAŞTIRALIM!

Bilgi verme amacı taşımaktadır.	2.METİN
Estetik bir zevk uyandırma gayesi gütmektedir.	1.METİN
Gerçeklik değiştirilerek sunulmuştur.	1.METİN
Her okuyan metinden aynı anlamı çıkarır.	2.METİN
Nesnel bir anlatım vardır.	2.METİN
Öznel bir bakış açısı söz konusudur.	1.METİN
İmgelerden faydalanılmıştır.	1.METİN
Sözcükler gerçek anlamlarında kullanılmıştır.	2.METİN

KELİME AVI

O	V	A	T	E	B	E	S	B	P	B	O	T
A	L	R	I	L	A	B	N	A	L	L	L	R
M	E	K	A	N	K	R	E	K	A	N	A	E
S	A	I	Y	F	E	M	U	I	N	D	Y	E
M	S	K	A	L	N	N	E	Ş	T	S	Ö	S
B	R	E	İ	U	R	A	K	A	E	O	R	E
G	R	Ş	E	N	K	M	E	Ç	N	K	G	A
R	İ	U	S	E	E	A	L	I	N	Ü	Ü	R
K	R	H	Z	A	M	A	N	S	A	N	S	T
A	N	L	A	T	I	C	I	I	C	I	Ü	Ü

DÜŞÜNELİM / PAYLAŞALIM

"Kitap her türlü kilidi açabilecek bir anahtardır." ifadesini yorumlayan her açıklama doğrudur.

GÖRSELE BAKIP YAZIYI YORUMLAYALIM

a) "Bazen doğayı koruduğumuzu düşünürken de doğayı tahrip edebiliyoruz."

b) "Güzel bir görüntü oluşturmak için bile doğaya zarar vermemeliyiz."

c) "İnsanların her dokunuşu -iyi niyetli olsa bile- doğaya zarar verir."

ana fikirlerinden herhangi birini açıklayan cevaplar doğrudur.

BANA GÖRE MİRAS KEÇE

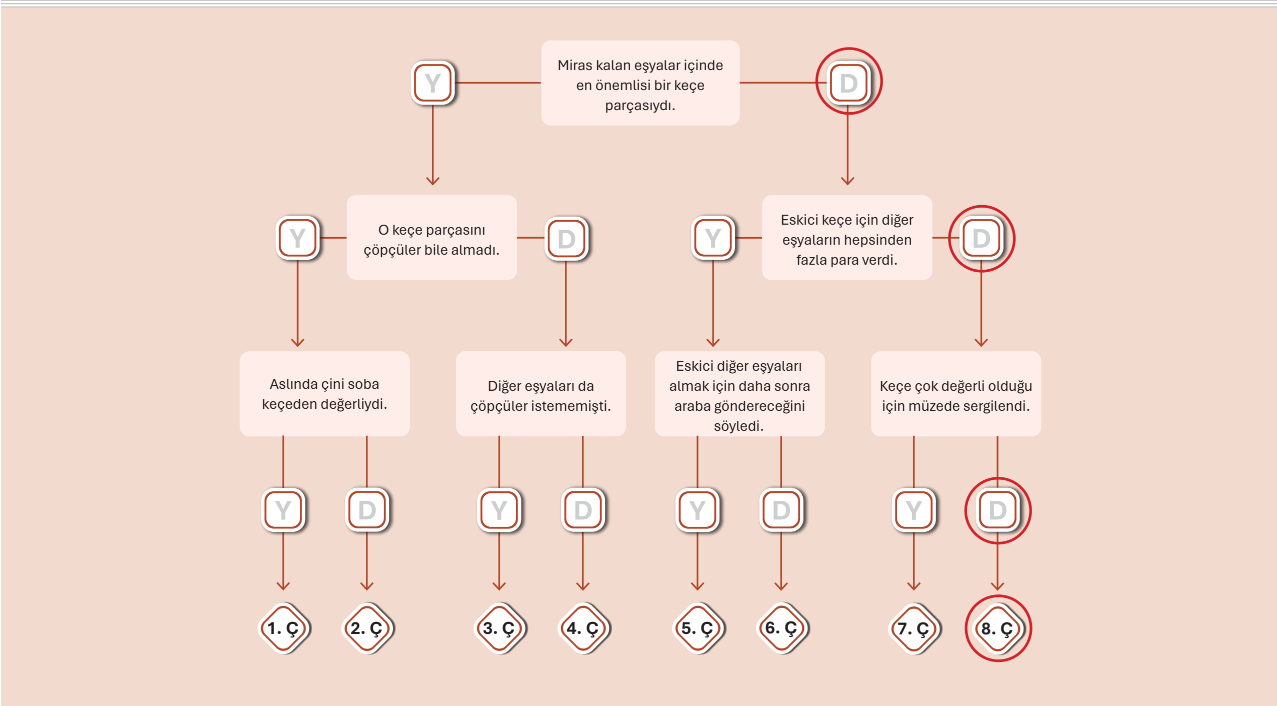
		Biraz	Tamamen	Çok
1	Hikâyenin konusu ilgi çekiciydi.	☐	☐	☑
2	Hikâyede merak uyandıran unsurlar vardı.	☐	☐	☑
3	Karakterler gerçekçi ve inandırıcıydı.	☐	☐	☑
4	Hikâyenin olay örgüsü akıcıydı.	☐	☐	☑
5	Hikâyede olaylarla mesajlar tutarlıydı.	☐	☐	☑
6	Olay örgüsü güzel kurgulanmıştı.	☐	☐	☑
7	Yazarın dili ve üslubu hikâyeye uygundu.	☐	☐	☑
8	Hikâyeyi zorlanmadan okuyabildim.	☐	☐	☑
9	Hikâyede deyim ve atasözlerinden yararlanılmıştı.	☐	☐	☑
10	Hikâyeden keyif aldım.	☐	☐	☑

(Cevaplarınız ne kadar **"Çok"**a yaklaşmışsa hikâyeden o kadar yararlandınız demektir.)

DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

No	İfade	D	Y
1	Şiir, Mehmet Akif Ersoy'un millî duygularını ve vatana olan sevgisini ifade eder.	**(D)**	Y
2	Şiir, halkın bağımsızlık mücadelesi ve ülkenin geleceği hakkındaki kaygıları ifade eder.	**(D)**	Y
3	Şiirin teması, vatan sevgisi ve millî birliktir.	**(D)**	Y
4	Şiirin konusu, aşk ve romantizm üzerine odaklanmıştır.	D	**(Y)**
5	Şiirin etkisini artırmak için şair güçlü bir anlatım dili kullanır.	**(D)**	Y
6	Şiirin dili, tamamen modern ve günlük konuşma diline yakındır.	D	**(Y)**
7	Şiirin dili ve üslubu akıcıdır, ancak bazı yerlerde klasik şiir dilinin zorlayıcı etkileri görülebilir.	**(D)**	Y
8	Şiirin konusu ve teması çelişkilidir.	D	**(Y)**
9	Şiirin dili ve üslubu tamamen anlaşılabilir ve şiir hiçbir zorluk yaşanmadan okunabilir.	D	**(Y)**
10	Şiirin dili ve üslubu, konuya ve temaya uygundur.	**(D)**	Y
11	Şair, şiirde güçlü ve etkileyici görüntüler oluşturarak canlı bir anlatım sunar.	**(D)**	Y
12	Şairin oluşturduğu görüntüler soyuttur ve etkileyici değildir.	D	**(Y)**
13	Şair, şiir aracılığıyla güçlü bir millî duygu uyandırır ve bu duygular şiirin genel mesajına katkıda bulunur.	**(D)**	Y
14	Şairin uyandırdığı duygular, şiirin genel mesajına katkıda bulunmaz ve kişisel duygulardır.	D	**(Y)**
15	Şiirde, vatan sevgisi ve bağımsızlık gibi güçlü imgeler ve duygular ön plandadır.	**(D)**	Y
16	Şiirdeki imgeler genellikle ekonomik gücün etkisini çağrıştırır.	D	**(Y)**
17	Bu şiir, millî duyguları güçlü bir şekilde ifade ettiği için genel olarak etkileyicidir.	**(D)**	Y
18	Şiir, kişisel duygulara hitap ettiği için insanda bencilce duygular uyandırır.	D	**(Y)**
19	Şiirle ilgili değişiklik yapmak yerine, mevcut hâliyle millî duyguların vurgulanması daha uygundur.	**(D)**	Y
20	Şiirin dilini günümüzde kullanılan kelimelerle değiştirmek şiirin etkisini artırır.	D	**(Y)**

DOĞRU ÇIKIŞA ULAŞALIM

BOŞLUKLARI DOLDURALIM

1	2	3	4	5
İstanbul	Fatih Merkez	veteriner	ahlaki	Safahat
6	7	8	9	10
İstiklal Marşı	Kahire	El-Ezher	1936	Edirnekapı
11	12	13	14	15
şiir	İstiklal Marşı	dinî	Safahat	sosyal
16	17	18	19	20
veteriner	sade	kültürel	Sebilürreşad	metafor

OGM
MATERYAL